

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра менеджменту і адміністрування

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи з дисципліни

***«УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ
В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ»***

Харків – 2021

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 1 лютого 2021 року, протокол № 7.

Методичні вказівки рекомендовано для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем.

Укладач

доц. О. М. Лук'янова

Рецензент

проф. О. Г. Кірдіна

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Загальні положення.....	5
2 Структура та послідовність виконання курсової роботи.....	6
3 Рекомендації щодо виконання теоретичної частини курсової роботи.....	8
4 Рекомендації щодо виконання розрахункової частини курсової роботи.....	12
4.1 Розрахунок і аналіз економічної ефективності варіантів проєкту.....	12
4.2 Приклад розрахунку економічної ефективності інвестиційного проєкту.....	16
4.3 Вихідні дані до практичної частини курсової роботи...	20
5 Захист курсової роботи.....	27
Список літератури.....	28

ВСТУП

Домінуючі загальносвітові тенденції і фактори сучасного розвитку суспільства обумовлюють масштабні та глибокі перетворення у всіх його сферах. У вимірі цих змін виникає гостра необхідність невідкладного, адекватного, своєчасного та якісного оновлення ефективності (результативності, економічності) організації та діяльності системи органів публічної влади у всіх країнах світу.

Відповідно до навчальних планів здобувачі вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем вивчають курс «Управління інноваціями та інвестиціями в публічній сфері», що передбачає виконання курсової роботи з метою закріплення теоретико-прикладних і методологічних знань про інноваційний розвиток системи органів публічної влади, а також можливість студентам набутти практичних навичок у розрахунку та аналізі економічної ефективності варіантів інвестиційного проєкту.

Метою курсової роботи є опанування студентами відповідної сукупності знань, вмінь і набуття навичок у використанні науково-практичних методів при вирішенні проблем управління інноваційними та інвестиційними процесами та проєктами, які повинні сприяти загальнопрофесійній підготовці майбутніх фахівців у сфері публічного адміністрування.

Теоретична значущість курсової роботи полягає у вільному оволодінні основних знань про теорію та методологію, світову та вітчизняну практику державно-управлінських нововведень з урахуванням їхніх особливостей і процесів впровадження в конкретних умовах. Практична значущість полягає в розвитку аналітичного мислення при визначенні основних показників прибутковості інноваційно-інвестиційних проєктів і прийнятті рішень про оптимальний варіант проєкту.

Методичні вказівки призначені для виконання курсової роботи здобувачами денної та заочної форми навчання з дисципліни «Управління інноваціями та інвестиціями в публічній сфері». Курсова робота складається з двох розділів, вступу, висновків і переліку використаних джерел.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота є самостійним дослідженням студента і виконується під науковим керівництвом викладача, який надає допомогу у складанні плану та підборі літератури, консультує з важливих проблемних питань.

Основними етапами виконання курсової роботи є:

1 Вибір теми дослідження.

2 Виявлення та відбір літератури за темою дослідження (дозволяється використовувати як друковані тексти, так і електронні ресурси), але тільки наукові авторські тексти або першоджерела.

3 Формування предмета, об'єкта, мети і завдань дослідження, наукової концепції теми, головних ідей й узгодження цього з науковим керівником.

4 Написання, роздрукування і перевірка науковим керівником першого варіанта тексту курсового проєкту з дотриманням усіх вимог щодо оформлення роботи. Можливе поетапне написання, тобто подання науковому керівнику окремих розділів роботи.

5 Доопрацювання тексту курсового проєкту з урахуванням побажань і рекомендацій наукового керівника.

6 Захист курсового проєкту.

До курсового проєкту висуваються певні вимоги стосовно змісту, порядку викладання матеріалу та оформлення.

Завдання на курсову роботу складається з двох частин. Перша – теоретична, де студентом розкривається одне теоретичне питання згідно з обраним варіантом, друга – практична частина, де виконується розрахунок і оцінювання економічної ефективності варіантів проєкту. Вибір варіанта для виконання курсової роботи обирається за останньою цифрою в заліковій книжці або студентського білета.

2 СТРУКТУРА ТА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується з метою закріплення теоретичних знань і набуття навичок вирішення практичних завдань з дисципліни «Управління інноваціями та інвестиціями в публічній сфері».

Виконання курсової роботи є складовою самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни. Курсова робота виконується протягом семестру. Курсову роботу студент виконує індивідуально за варіантом.

Курсова робота оформляється традиційно, на папері формату А4 згідно з вимогами до оформлення студентської навчальної звітності університету. Загальний обсяг курсової роботи не має перевищувати 30 аркушів машинописного тексту. Курсова робота може подаватися в машинописному або в рукописному вигляді. Роботу рекомендується зшити, використовуючи швидкозшивач. Робота, оформлена неохайно, неграмотно, з наявністю багатьох граматичних помилок, нечітким почерком або набором і з порушенням вимог, повертається на переоформлення і до захисту не допускається. Аркуші роботи слід пронумерувати, починаючи з титульного аркуша, на якому цифра 1 не ставиться.

Курсова робота містить такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вихідні дані обраного варіанта;
- вступ;
- основну частину, що складається з теоретичного питання та практичного завдання;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Зміст має бути детальним і містити всі заголовки, які є в курсовій роботі.

У вступі студент повинен обґрунтувати актуальність вибраної теми курсової роботи, розкрити її значення, проаналізувати ступінь вивченості теми в економічній літературі,

визначити основну мету й завдання курсової роботи, сформулювати об'єкт і предмет дослідження, структуру роботи.

В основній частині роботи глибоко і всебічно розкриваються головні проблеми теми. Основна частина роботи має демонструвати вміння студента ставити наукові проблеми і грамотно їх вирішувати на основі узагальнення літературного й емпіричного матеріалу. Робота, у якій відсутні постановка й вирішення наукових проблем, вважається такою, що не відповідає основним вимогам до наукових робіт і оцінюється незадовільно (або повертається на доопрацювання).

Основна частина курсової роботи складається з двох розділів, які починаються постановкою завдання, що розглядається в кожному розділі, і розкривають його основні положення.

У першому розділі викладається текстовий матеріал, що розкриває тему та є результатом роботи студента над літературними джерелами. Текст першого розділу розбивається на 2-4 підрозділи, назву і зміст яких визначає сам студент.

У другому розділі проводиться розрахунок і аналіз економічної ефективності варіантів проекту за системою міжнародних показників. Наданий у методичних вказівках приклад розрахунку приймається як базовий і служить як приклад для розрахунку студентом свого варіанта відповідно до завдання.

Висновки є завершальним етапом виконаної студентом курсової роботи. У висновках (2-3 сторінки) необхідно зробити певні узагальнення у вигляді коротких тез по кожному з розділів (підрозділів) роботи. У висновках викладають основні результати, одержані під час аналітичного аналізу, і висновки щодо доцільності оцінювання показників, що відображують роботу приміської дільниці з позиції галузевих і комерційних інтересів учасників перевізного процесу. Висновки доцільно починати словами: «розглянуто», «встановлено», «показано», «доведено» тощо.

Робота завершується списком літератури, до якого включається вся література, на яку є посилання в тексті, а також ті важливі джерела, які були вивчені при написанні курсової

роботи, знайшли відображення у формулюванні вузлових питань і структурі роботи, хоча й відсутні в посиланнях.

Список літератури оформляється за загальноприйнятими правилами. Перелік джерел здійснюється за алфавітним принципом або принципом використання в курсовій роботі. Посилання на літературні наукові та інші інформаційні джерела наводять за текстом у квадратних дужках наприкінці речення.

Курсова робота може містити також додатки, які розміщуються в кінці роботи після сторінки зі списком літератури. Обсяги додатків не обмежуються, але недоцільно, щоб вони були більшими за обсяг курсової роботи. У додатках рекомендується розміщувати табличний, графічний, статистичний, розрахунковий та інший матеріал, пряме використання якого в основному тексті надто б ускладнило читання роботи.

3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи починається з вибору студентом теми, що його цікавить. Студент обирає тему, керуючись пропонованою тематикою за своїм варіантом.

Студентам слід мати на увазі, що правильний вибір теми значною мірою визначає успіх написання теоретичної частини курсової роботи.

При виборі теми необхідно в першу чергу ознайомитися з підручниками і навчальними посібниками з даної дисципліни. Перегляд цієї літератури дозволяє студентам отримати загальні відомості про управління інноваціями та інвестиціями в публічній сфері і зорієнтуватися у виборі теми.

Остаточна обрана тема закріплюється за студентом.

Інформаційний пошук може бути проведений у бібліотеці і по комп'ютерній мережі INTERNET. Рекомендується використовувати офіційні сайти періодичних видань, електронні варіанти підручників і навчальних посібників, оскільки в роботі має бути відображена достовірна інформація з досліджуваної проблеми. Неприйнятне використання без відповідної переробки

наявних у комп'ютерній мережі готових курсових робіт. Посилання на сайти вказуються в списку використаних джерел.

Опрацьовуючи докладно літературні джерела, студент остаточно визначає структуру (план) теоретичної частини курсової роботи, погоджує її з викладачем і пише текст.

Варіант для виконання курсової роботи обирають за таблицею 1.

Таблиця 1 – Вибір варіанта для виконання курсової роботи

Номер за списком академічної групи	Варіант	
	Теоретична частина	Практична частина
1	1, 11, 21, 31, 41, 51	1, 11, 21
2	2, 12, 22, 32, 42, 52	2, 12, 22
3	3, 13, 23, 33, 43, 53	3, 13, 23
4	4, 14, 24, 34, 44, 54	4, 14, 24
5	5, 15, 25, 35, 45, 55	5, 15, 25
6	6, 16, 26, 36, 46	6, 16, 26
7	7, 17, 27, 37, 47	7, 17, 27
8	8, 18, 28, 38, 48	8, 18, 28
9	9, 19, 29, 39, 49	9, 19, 29
10	10, 20, 30, 40, 50	10, 20, 30

Теоретичні питання

1 Парадигма інноваційного розвитку суспільства: поняття і сутність його ознак.

2 Домінуючі тенденції інноваційного розвитку суспільства та їхня сутність.

3 Структура та сутність основних складових парадигми інноваційного розвитку суспільства.

4 Концептуальні засади державно-управлінських реформ.

5 Механізм формування тенденцій розвитку публічного управління та адміністрування.

6 Порівняльний аналіз сучасних світових і вітчизняних моделей адміністративних реформ.

7 Актуальні концепції соціального управління.

8 Актуальні концепції, стратегії та принципи публічного управління та адміністрування.

9 Генезис і результативність радикальних змін у суспільстві.

10 Відмінності інноваційного механізму та механізму нововведень.

11 Комплексний механізм нововведень: поняття і сутність його ознак.

12 Концептуальна модель комплексного механізму нововведень.

13 Особливості механізму функціонування системи органів публічної влади в режимі нововведень.

14 Поняття «державно-управлінські нововведення».

15 Поняття «класифікація державно-управлінських нововведень» та його основні ознаки.

16 Класифікація державно-управлінських нововведень: класифікаційні ознаки «поле дії» та «новизна».

17 Класифікація державно-управлінських нововведень: класифікаційні ознаки «механізм нововведень» і «успішність впровадження».

18 Основні види складності нововведень і її вплив на успішність впровадження.

19 Класифікація нововведень як практичний прогнозно-управлінський інструмент.

20 Принципи Європейської Стратегії інновацій і належного демократичного врядування на місцевому рівні та предметне поле нововведень.

21 Визнані види державно-управлінських нововведень: вітчизняний і закордонний досвід.

22 Концептуальна модель механізму функціонування системи ОПВ у режимі нововведень як відкрита система.

23 Класична та системно-діяльнісна моделі діяльності.

24 Інноваційна діяльність органу публічної влади: поняття і основні його ознаки.

25 Інноваційна діяльність органу публічної влади як відкрита система.

26 Види інноваційних процесів і їхня особливість для органу публічної влади.

27 Інноваційний процес органу публічної влади: поняття і основні його ознаки.

28 Особливості інноваційного процесу органу публічної влади в межах здійснення державно-управлінських реформ.

29 Основні ресурсні складові моделі інноваційної діяльності органу публічної влади.

30 Основні види та способи супроводу інноваційної діяльності органу публічної влади.

31 Інноваційна діяльність системи органів публічної влади як відкрита система.

32 Інноваційна діяльність системи органів публічної влади: поняття і основні її ознаки.

33 Процес поширення державно-управлінського нововведення: поняття і основні його ознаки.

34 Основні моделі процесу поширення нововведень.

35 Основні принципи побудови інноваційної діяльності системи органів публічної влади.

36 Визнані типи управлінських ситуацій у теорії та практиці прийняття рішень.

37 Сприятливі фактори, що обумовлюють можливість прийняття державно-управлінських рішень у ситуації «ризик».

38 Негативні зовнішні та внутрішні фактори випадкового характеру, що породжують необхідність прийняття державно-управлінських рішень у ситуації «ризик».

39 Обґрунтування методу та моделі управління нововведеннями в системі органів публічної влади у вимірі тверджень І. Ансоффа.

40 Найбільш вагомні аргументи на користь вибору методу стратегічного менеджменту для управління державно-управлінськими нововведеннями.

41 Результати порівняльного аналізу поточного, стратегічного та інноваційного менеджменту, що визначають доцільність вибору методу управління нововведеннями.

42 Найбільш вагомні вихідні положення для побудови системи стратегічного та програмно-цільового управління нововведеннями.

43 Модель стратегічного управління в системі органів публічної влади.

44 Найбільш прийнятна модель прийняття і реалізації рішення щодо масштабного поширення нововведень.

45 Модель прийняття і реалізації раціонального рішення як базова складова стратегічного управління державно-управлінськими нововведеннями.

46 Основні та супровідні складові процесу прийняття і реалізації раціонального рішення.

47 Типові ситуації прийняття і реалізації стратегічних рішень щодо впровадження державно-управлінських нововведень.

48 Сутність і природа факторів спротиву державно-управлінським нововведенням.

49 Основні підходи до систематизації факторів спротиву державно-управлінським нововведенням.

50 Фактори спротиву нововведенням для інноваційного процесу органу публічної влади.

51 Фактори спротиву нововведенням для сумісної інноваційної та традиційної діяльностей у системі органів публічної влади.

52 Фактори спротиву нововведенням, зумовленим недосконаlostями міжорганізаційного супроводу інноваційного процесу.

53 Інноваційний потенціал органу публічної влади: поняття і його основні ознаки.

54 Інноваційно-орієнтована професійна компетентність публічних службовців.

55 Сутність ефекту освітньої гетерофільності як вагомого фактора спротиву нововведенням.

Література [3–21].

4 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1 Розрахунок і аналіз економічної ефективності варіантів проєкту

Оцінювання ефективності інвестицій за системою міжнародних показників, порівняння різних інвестиційних

проектів (або варіантів проекту) і вибір кращого з них рекомендується проводити з використанням таких показників:

- чистий дисконтований дохід ЧДД (net present value NPV);
- індекс прибутковості ІП (profitability index PI);
- внутрішня норма прибутковості ВНП (internal rate of return IRR);
- термін окупності (payback period PP) [6].

Чиста поточна вартість ЧДД визначається як сума поточних ефектів за весь розрахунковий період, приведена до початкового кроку, або як перевищення інтегральних результатів над інтегральними витратами. Величина ЧДД для постійної норми дисконту (E) обчислюється за формулою [4]

$$E\phi = \text{ЧДД} = \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t) \cdot \frac{1}{(1 + E)^t}, \quad (4.1)$$

де R_t – результати, що досягаються на t -му кроці розрахунку;

Z_t – витрати, здійснювані на тому самому кроці,

T – горизонт розрахунку (тривалість розрахункового періоду); він дорівнює номеру кроку розрахунку, на якому виробляється закриття проекту;

$E\phi = (R_t - Z_t)$ – ефект, який досягається на t -му кроці;

E – постійна норма дисконту, що дорівнює прийнятній для інвестора нормі доходу на капітал.

Якщо ЧДД інвестиційного проекту позитивний, проект є ефективним (при даній нормі дисконту), і може розглядатися питання про його прийняття. Чим більше ЧДД, тим ефективніший проект.

На практиці часто користуються модифікованою формулою для визначення ЧДД [13]. Для цього зі складу Z_t виключають капітальні вкладення і через Z_t^+ позначають витрати на t -му кроці за умови, що до них не входять капіталовкладення. Тоді

$$\text{ЧДД} = \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t^+) \cdot \frac{1}{(1 + E)^t} - K_t, \quad (4.2)$$

де K – сума дисконтованих капіталовкладень.

Модифікований показник ЧДД висловлює різницю між сумою наведених ефектів і приведеною до того самого моменту часу величиною капітальних вкладень K .

Визначення ЧДД вимагає таких кроків:

- 1) вибір ставки дисконтування;
- 2) обчислення поточної вартості очікуваних від інвестиційного проєкту грошових доходів;
- 3) обчислення поточної вартості необхідних для проєкту капіталовкладень;
- 4) вирахування з поточної вартості всіх доходів поточної вартості капіталовкладень [6].

Індекс прибутковості $П$ є відношенням суми дисконтованих грошових притоків (приведених ефектів) до величини капіталовкладень

$$П = \frac{1}{K} \cdot \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t^+) \cdot \frac{1}{(1+E)^t}. \quad (4.3)$$

Індекс прибутковості тісно пов'язаний з ЧДД: якщо ЧДД позитивний, то $П > 1$ і навпаки. Якщо $П > 1$, проєкт ефективний, якщо $П < 1$ – неефективний [14].

Внутрішня норма прибутковості ВНП являє собою ту норму дисконту E , при якій величина приведених ефектів дорівнює приведеним капіталовкладенням (ЧДД дорівнює нулю).

Іншими словами $E_{ВН}$ (ВНП) є розв'язком рівняння

$$\sum_{t=0}^T \frac{(R_t - Z_t^+)}{(1 + E_{ВН})^t} = \sum_{t=0}^T \frac{K_t}{(1 + E_{ВН})^t}. \quad (4.4)$$

Практичне застосування даного методу зводиться до знаходження дисконтуючого множника, що забезпечує рівність ЧДД = 0.

Орієнтуючись на існуючі на момент аналізу процентні ставки на позичковий капітал, вибираються два значення коефіцієнта дисконтування $V_1 < V_2$ таким чином, щоб в інтервалі

(V_1, V_2) функція ЧДД = $f(V)$ змінювала своє значення з «+» на «-» або навпаки. Далі для розрахунку ВВП використовується формула [13]

$$ВВП = Ei + \frac{ЧДД(E_1)}{ЧДД(E_1) - ЧДД(E_2)} * (E_2 - E_1), \quad (4.5)$$

де E_1 – значення процентної ставки в дисконтному множнику, при якому $f(E_1) < 0$; $f(E_1) > 0$;

E_2 – значення процентної ставки в дисконтному множнику, при якому $f(E_2) < 0$; $f(E_2) > 0$.

Точність обчислень обернена довжині інтервалу (E_1, E_2) . Тому найбільша апроксимація досягається в тому випадку, коли довжина інтервалу приймається мінімальною (1 %).

Якщо розрахунок ЧДД інвестиційного проєкту дає відповідь на питання, чи є він ефективним при деякій заданій нормі дисконту (E), то ВВП проєкту визначається під час розрахунку і потім порівнюється з необхідною інвестору нормою доходу на вкладений капітал.

У разі, коли ВВП дорівнює або більше необхідної інвесторові норми доходу на капітал, інвестиції в даний інвестиційний проєкт виправдані, і може розглядатися питання про його прийняття. В іншому випадку інвестиції в цей проєкт недоцільні.

Якщо порівняння альтернативних (взаємовиключних) інвестиційних проєктів (варіантів проєкту) за ЧДД і ВВП призводять до протилежних результатів, перевагу слід віддавати ЧДД.

Термін окупності – мінімальний часовий інтервал (від початку здійснення проєкту), за межами якого інтегральний ефект стає і надалі залишається невід'ємним. Іншими словами, це період (вимірюваний у місяцях, кварталах або роках), починаючи з якого початкові вкладення та інші витрати, пов'язані з інвестиційним проєктом, покриваються сумарними результатами його здійснення.

4.2 Приклад розрахунку економічної ефективності інвестиційного проєкту

У методичних вказівках наводиться розрахунок економічної ефективності інвестиційного проєкту, який приймається як базовий і служить як приклад для розрахунку студентом свого варіанта відповідно до завдання.

Базовий варіант розрахунку проєкту

Після завершення аналізу підсумків роботи будівельного підприємства (БП) «Будсервіс» за рік виявилось, що існує можливість направити частину вільних грошових коштів в інвестиційну сферу. Було визначено, що БП «Будсервіс» може здійснити інвестиції, які не перевищують за своїми розмірами суми 6,5 млн умов. од. На розгляд було винесено три різних проєкти (таблиця 2).

Таблиця 2 – Вихідні дані

Варіанти проєкту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Процент розподілу капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Процентна ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	6	14	42	44	2,973	1,19	18%
2	6,5	12	46	42	5,5	1,901	
3	5,5	10	50	40	11,57	0	

Перший проєкт. Реконструкція будівлі з подальшим розміщенням у ньому ділового центру.

Орієнтовна вартість реконструкції становить 6,0 млн умов. од. (капітальні вкладення).

Щорічний передбачуваний дохід від експлуатації ділового центру – 2,973 млн умов. од.

Щорічні експлуатаційні витрати – 1,19 млн умов. од. (передбачувані витрати).

Другий проєкт. Реконструкція будівлі під готель.

Орієнтовна вартість реконструкції становить – 6,5 млн умов. од.

Щорічний передбачуваний дохід від експлуатації готелю – 5,5 млн умов. од.

Щорічні експлуатаційні витрати – 1,901 млн умов. од.

Третій проект. Реконструкція будівлі під житловий будинок.

Передбачається продаж житлового будинку без подальшої його експлуатації.

Орієнтовна вартість реконструкції становить 5,5 млн умов. од.

Передбачуваний одноразовий дохід – 11,57 млн умов. од.

Ставка дисконтування становить 18 %.

Величина капітальних вкладень для кожного проекту розраховується залежно від процента розподілу по роках будівництва (таблиця 3).

Таблиця 3 – Розподіл капітальних вкладень по роках будівництва, умов. од.

Об'єкту	Рік		
	1-й	2-й	3-й
Діловий центр	$0,14*6,0=0,84$	$0,42*6,0=2,52$	$0,44*6,0=2,64$
Готель	$0,12*6,5=0,78$	$0,46*6,5=2,99$	$0,42*6,5=2,73$
Житловий будинок	$0,1*5,5=0,55$	$0,5*5,5=2,75$	$0,4*5,5=2,2$

Для кожного проекту розраховуються показники ефективності: чистий дисконтований дохід (таблиця 4), індекс прибутковості, внутрішня норма прибутковості (таблиця 5) і термін окупності (таблиця 6 і рисунок 1).

Таблиця 4 – Розрахунок чистого дисконтованого доходу, млн умов.од.

Крок розрахунку	Результат	Експлуатаційні витрати	Капітальні вкладення	Різниця	Коефіцієнт дисконтування, $E_1=18\%$	Дисконтований дохід
1	2	3	4	5	6	7
0	0	0	0,84	-0,84	1	-0,8400
1	0	0	2,52	-2,52	0,8475	-2,1356
2	0	0	2,64	-2,64	0,7182	-1,8960
3	2,973	1,19	0	1,783	0,6086	1,0852

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5	6	7
4	2,973	1,19	0	1,783	0,5158	0,9197
5	2,973	1,19	0	1,783	0,4371	0,7794
6	2,973	1,19	0	1,783	0,3704	0,6605
7	2,973	1,19	0	1,783	0,3139	0,5597
8	2,973	1,19	0	1,783	0,2660	0,4743
9	2,973	1,19	0	1,783	0,2255	0,4020

ЧДД = 0,0091

Розрахуємо індексу прибутковості:

$$PI = \frac{1,0852 + 0,9197 + 0,7794 + 0,6605 + 0,5597 + 0,4743 + 0,4020}{|-0,8400 - 2,1356 - 1,8960|} = 1,0019$$

ЧДД > 0 і PI > 1, отже проект є ефективним (при нормі дисконту, що дорівнює 18 %) і може розглядатися питання про його прийняття.

Розрахунок внутрішньої норми прибутковості здійснюється за формулою (4.5).

Розрахуємо ЧДД при ставці, що дорівнюватиме 25 % (таблиця 5).

Таблиця 5 – Розрахунок чистого дисконтованого доходу (при ставці 25 %)

Крок розрахунку	Результати	Експлуатаційні витрати	Капітальні вкладення	Різниця	Коефіцієнт дисконтування, E ₂ = 25 %	Дисконтований дохід
0	0	0	0,84	-0,84	1	-0,84
1	0	0	2,52	-2,52	0,8000	-2,0160
2	0	0	2,64	-2,64	0,6400	-1,6896
3	2,973	1,19	0	1,783	0,5120	0,9129
4	2,973	1,19	0	1,783	0,4096	0,7303
5	2,973	1,19	0	1,783	0,3277	0,5843
6	2,973	1,19	0	1,783	0,2621	0,4674
7	2,973	1,19	0	1,783	0,2097	0,3739
8	2,973	1,19	0	1,783	0,1678	0,2991
9	2,973	1,19	0	1,783	0,1342	0,2393

ЧДД = -0,9384

$$ВНД = 18 + \frac{0,0091}{0,0091 + 0,9384} \cdot (25 - 18) = 18,07\%$$

Таблиця 6 – Розрахунок терміну окупності

Рік	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Дисконтований дохід зростаючим підсумком	-0,8400	-2,9756	-4,8716	-3,7864	-2,8668	-2,0874	-1,4269	-0,8672	-0,3928	0,0091

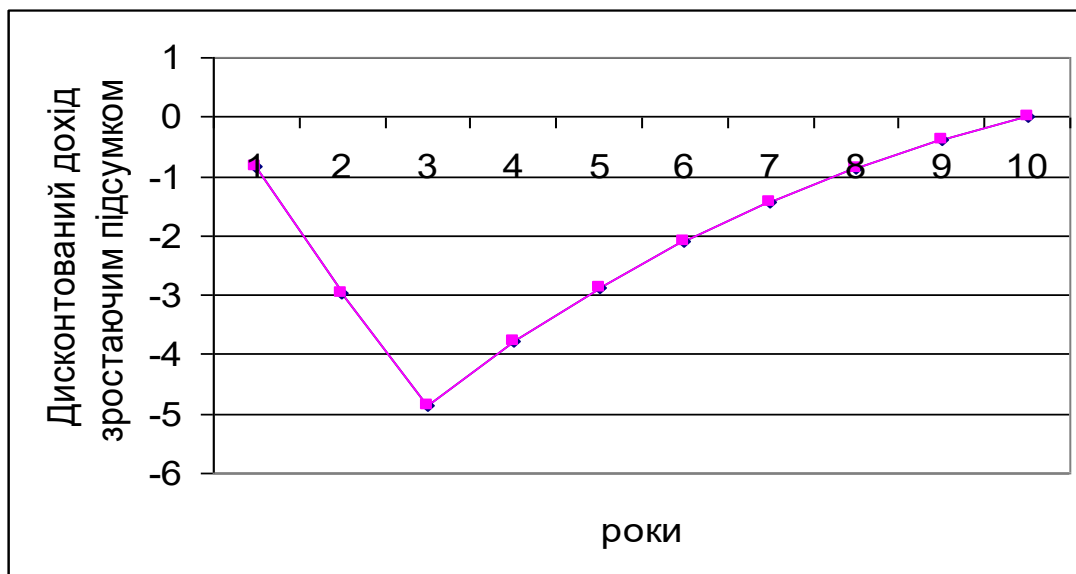

Рисунок 1 – Графік терміну окупності

Як видно з графіка, термін окупності першого проекту становить 9,6 року.

Показники ефективності для другого і третього проектів розраховуються аналогічно першому. Потім проводиться порівняльний аналіз варіантів проекту (таблиця 7).

Таблиця 7 – Порівняльний аналіз варіантів проектів

Об'єкт	ЧДД, млн умов. од.	ІП	ВНП, %	Термін окупності, роки
Діловий центр	0,0091	1,0019	18,07	9,6
Готель	4,5773	1,8678	39,29	5,7
Житловий будинок	2,5813	1,5787	51,78	3,6

Аналіз економічної ефективності варіантів проєктів показав, що найбільш рентабельним є проєкт реконструкції будівлі під готель. У цьому проєкті найбільше значення ЧДД і П.

4.3 Вихідні дані до практичної частини курсової роботи

Варіант 1

Варіант проєкту	Капітальні вкладення, млн умов.од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	20	42	38	4,62	2,09	21 %
2	7,5	16	44	40	5	2,34	
3	6	18	38	44	10	0	

Варіант 2

Варіант проєкту	Капітальні вкладення, млн умов.од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	6,5	25	35	40	3,6	1,26	21 %
2	7	30	45	25	5,3	2	
3	6	18	48	34	12,6	0	

Варіант 3

Варіант проєкту	Капітальні вкладення, млн умов.од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	25	25	50	3,6	1,28	20 %
2	7,5	30	40	30	4,6	1,9	
3	8	20	60	20	13,5	0	

Варіант 4

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов.од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8	25	25	50	4,28	1,45	20 %
2	7	32	33	35	5,5	2,9	
3	7,3	22	29	49	15	0	

Варіант 5

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	15	40	45	3,74	1,58	19 %
2	7,5	20	50	30	5,48	2,36	
3	8,5	18	32	50	14,24	0	

Варіант 6

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8,5	16	38	46	4,63	1,7	19 %
2	9	15	35	50	6,15	2,64	
3	8	12	40	48	16	0	

Варіант 7

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	16	44	40	3,5	1,29	18 %
2	7,5	14	50	36	4,8	2,34	
3	6,5	12	48	40	13	0	

Варіант 8

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8	20	35	45	3,94	1,34	18 %
2	8,5	17	43	40	6,48	2,52	
3	7,5	9	50	71	15	0	

Варіант 9

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	12	15	46	39	5,93	2,42	17 %
2	12,5	11	51	38	9,2	3,79	
3	11	13	44	43	21,5	0	

Варіант 10

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	19	40	41	4,35	2,08	17 %
2	7,5	21	40	39	6,7	2,3	
3	6,5	24	41	35	13,75	0	

Варіант 11

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8	17	43	40	3,91	1,62	16 %
2	8,5	19	39	42	7,5	2,83	
3	7,5	12	46	42	15,8	0	

Варіант 12

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7,5	35	50	15	3,7	1,01	16 %
2	8	13	47	40	5,3	2,05	
3	7	30	40	30	15,2	0	

Варіант 13

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	5	25	35	40	2,98	1,5	15 %
2	5,5	30	30	40	4,81	2,3	
3	6	28	32	40	11,83	0	

Варіант 14

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	16	44	40	3,68	1,52	15 %
2	7,5	20	25	55	6,25	2,24	
3	6,5	18	52	30	13,65	0	

Варіант 15

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	6	24	49	27	3,48	1,35	14 %
2	6,5	31	56	13	4,3	1,13	
3	5,5	51	13	36	12,7	0	

Варіант 16

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	25	25	50	3,5	1,52	14 %
2	7,5	30	40	30	6,25	2,8	
3	8	20	60	20	16,5	0	

Варіант 17

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8,5	25	25	50	4,12	1,65	13 %
2	9	30	30	40	5,52	2,58	
3	8	40	25	35	15,63	0	

Варіант 18

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	9,5	25	25	50	4,2	1,83	13 %
2	10	30	30	40	5,18	2,42	
3	9,8	20	60	20	16,8	0	

Варіант 19

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	15	43	42	3,5	1,12	12 %
2	6,5	54	13	36	4,3	2,35	
3	7	10	32	58	14,5	0	

Варіант 20

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8	19	40	41	4,15	2,1	12 %
2	8,5	21	40	39	5,6	2,8	
3	7	24	41	35	14,6	0	

Варіант 21

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	10	17	43	40	5,2	2,51	11 %
2	10,5	19	39	42	8,3	3,64	
3	9,5	12	46	42	18,92	0	

Варіант 22

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	11,5	35	50	15	5,8	2,63	11 %
2	12	13	47	40	7,45	3,54	
3	11	30	40	30	21,3	0	

Варіант 23

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	13	25	35	40	6,24	2,81	10 %
2	12	30	30	40	8,52	3,69	
3	12,5	28	32	40	24,89	0	

Варіант 24

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	8	16	44	40	4,29	2,1	10 %
2	8,5	20	25	55	7,39	3,82	
3	7,5	18	52	30	15,9	0	

Варіант 25

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	6	25	25	50	2,37	1,03	9 %
2	6,5	31	56	13	3,9	2,13	
3	5,5	51	13	36	10,5	0	

Варіант 26

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	9	25	25	50	3,62	1,25	9 %
2	9,5	30	40	30	6,93	3,54	
3	10	20	60	20	19,5	0	

Варіант 27

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	11,5	25	25	50	4,56	1,93	8 %
2	12	13	47	40	6,72	3,64	
3	11	40	25	35	19,86	0	

Варіант 28

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7,5	30	45	25	4,53	2,6	8 %
2	8	19	39	42	5,36	3,18	
3	7,5	20	60	20	14,53	0	

Варіант 29

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7,5	15	43	42	2,93	1,18	7 %
2	7	32	33	35	4,51	2,36	
3	8	10	32	58	14,5	0	

Варіант 30

Варіант проекту	Капітальні вкладення, млн умов. од.	Розподіл капітальних вкладень по роках, %			Передбачувані доходи, млн умов. од.	Передбачувані витрати, млн умов. од.	Ставка
		1-й	2-й	3-й			
1	7	25	25	50	3,58	2,19	7 %
2	7,5	18	32	50	4,13	1,65	
3	8	40	25	35	16,14	0	

5 ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсових робіт для студентів проходить відповідно до графіка, затвердженого на кафедрі, і завершується до початку екзаменаційної сесії.

Захист курсових робіт проводиться у присутності студентів групи перед спеціальною комісією, до складу якої обов'язково входить керівник роботи.

До захисту курсової роботи студент готує усний виступ до 5 хв. Цей виступ не повинен переказувати зміст всієї роботи, у

ньому необхідно сказати, чому вибрана дана тема курсової роботи, які завдання в ній ставились, як вони вирішувалися та які висновки одержано. Студент має показати гарні знання літератури з даної теми, фактичного матеріалу та економічних категорій. Після доповіді студент відповідає на запитання комісії, наводить додаткові аргументи для обґрунтування своєї позиції. Питання можуть задавати й присутні на захисті студенти.

Оцінювання курсового проєкту здійснюється згідно з вимогами кредитно-модульної системи за 100-бальною шкалою. Максимальна оцінка за зміст роботи – 75 балів і за захист – 25 балів. Інтегральна оцінка оголошується після захисту роботи. Конфліктні питання, що стосуються виставленої оцінки або порушення порядку захисту, вирішуються завідувачем кафедри, деканом факультету, проректором з навчальної роботи.

При визначенні оцінки за курсову роботу враховують низку важливих показників:

- актуальність обраної теми курсової роботи;
- чіткість формулювання мети і завдань дослідження;
- структура і логіка побудови змісту роботи;
- якість теоретико-методологічного аналізу проблеми;
- наявність огляду наукових джерел;
- правильність і повнота виконання поставлених завдань;
- змістовність зроблених узагальнень і висновків;
- дотримання чинних вимог щодо оформлення роботи;
- змістовність доповіді студента про основні результати дослідження та розрахунки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення 21.01.2021).

2 Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

3 Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012 р. № 3715-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

4 Бакаєв Л. О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2001. 151 с.

5 Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В. Г. Горник, В. В. Шпачук. Київ: КНУКіМ, 2016. 167 с.

6 Бережний В. М. Інноваційно-інвестиційна діяльність: конспект лекцій. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2011. 184 с.

7 Білорусов С. Г., Попов С. А. Найпоширеніші державно-управлінські нововведення: сучасний світовий та вітчизняний досвід: навч.-метод. розробка. Херсон: Вид-во «ЛТ-Офіс», 2015. 38 с.

8 Васильєв О. Л., Лук'янова О. М. Фінансовий лізинг як найефективніша форма залучення інвестицій в залізничну галузь. *Вісник економіки транспорту і промисловості: зб. наук.-практ. статей*. Харків: УкрДАЗТ, 2015. Вип. 50. С. 289–292.

9 М. М. Їжа, С. А. Попов Державно-управлінські нововведення: теоретико-прикладні засади: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. М. М. Їжи. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2015. 126 с.

10 Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол.: Ю. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

11 Дейнека О. Г., Семенцова О. В., Васильєв О. Л. Підходи до визначення ефективності публічного адміністрування залізничної галузі. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Харків: УкрДУЗТ, 2017. № 59. С. 204–207.

12 Управління ризиками на підприємствах залізниць України в умовах активізації інвестиційної діяльності: колективна монографія / О. Г. Дейнека, О. Г. Диколенко, В. В. Дикань, Ю. О. Крихтіна. Харків: Вид-во Іванченко І. С., 2013. 185 с.

13 Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 278 с.

14 Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / за ред. Л. І. Федулової. Київ: Основа, 2005. 552 с.

15 Михненко А. М., Бакуменко В. Д., Кравченко С. О. Інновації в управлінні суспільним розвитком: навч. посіб. Київ: НАДУ, 2009. 116 с.

16 Попов С. А. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід: монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. 386 с.

17 Семенцова О. В., Крихтіна Ю. О. Інвестиційно-інноваційний розвиток залізничної галузі: проблеми, перспективи та напрямки подолання. *Економіка та суспільство*. Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2018. Вип. № 17. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/17_ukr/17_2018.pdf.

18 Семенцова О. В., Озарчук О. С., Ващенко А. М. Інвестиційно-інноваційні перетворення організаційно-технічного рівня залізниць в умовах трансформації управління галуззю. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Дніпро: Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, 2018. Вип. 6 (17) С. 331–337. URL: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/17_2018/60.pdf.

19 Паламарчук И. В. Инвестиции и реконструкция вокзалов: Юнион Стейшен в Денвере. *Вагонный парк*. №11 (80). 2013. С. 40–44.

20 Vasyliiev O, Volokhov V., Volokhova I., Lukianova O., Zhovtiak H. Priority-partnership approach as a mechanism for encouraging investment activities at the railway transport. *SHS Web of Conferences*. 2019. 67. URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/08/shsconf_NTI-UkrSURT2019_04014.pdf.

21 Deineka O., Pozdniakova L., Sementsova O., Krykhtina Y. Definition features of the efficiency in railways management. *SHS Web of Conferences*. 2019. 67, 02002. URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/08/shsconf_NTI-UkrSURT2019_02002.pdf.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи

з дисципліни

*«УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ ТА ІНВЕСТИЦІЯМИ
В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ»*

Відповідальний за випуск Лук'янова О. М.

Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 18.03.21 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,0. Тираж 5. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.